

Toimenpideoite TPA 61/2020 vp

Veronika Honkasalo vas

Toimenpideoite ilmastoehdojen liittämistä osaksi Finnair Oyj:n tulevia tukitoimia

Eduskunnalle

Koronakriisin myötä lentoyhtiöt ympäri maailmaa ovat joutuneet taloudellisiin vaikeuksiin, eikä Suomen valtion enemmistöomisteinen Finnair ole poikkeus. Finnairin toimintaedellytyksien takaaminen on tärkeää, jotta yhteydet maailmalle säilyvät Suomesta, mikä on oleellista erityisesti maamme matkailu- ja yrityssektorille. Hallitus onkin päättänyt tukea Finnairin toimintaa myöntämällä enintään 600 miljoonan euron suuruisen valtiontakauksen Finnairin rahoitustarpeisiin. Lisäksi hallitus valmistelee osallistumista yhtiön tulevaan osakeantiin. On myös mahdollista, että edellä mainittujen tukitoimien lisäksi yhtiö tarvitsee jatkossa lisätukea.

Vaikka tukitoimet ovat sinänsä kannatettavia, on ongelmallista, että ne näyttävät sivuuttavan liiketoiminnan ilmastovaikutukset. On huomiota herättävää, että tuoreessa kansainvälisessä tutkimuksessa 230 huippuekonomistia listasivat lentoyhtiöille vailla ilmastoehdoja annettavan tuen muun muassa ilmaston ja pitkän aikavälin talousvaikutusten kannalta erittäin huonoksi elvytystoimenpiteeksi koronakriisin keskellä. Juuri näin Suomi on nyt toimimassa Finnairin kohdalla.

On tosin tunnustettava, että ilmastomuutoksen hillinnän kannalta ongelmallisella alalla Finnair on tehnyt esimerkillistä työtä laatimalla suunnitelman, jolla yhtiö tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2045 mennessä. Toisaalta on huomioitava, että ennen koronakriisiä tehdyissä suunnitelmissa yhtiön bruttopäästöjen arvioitiin kasvavan ainakin vuoteen 2025 asti, ja ennen tätä toimenpiteet nojaavat pitkälti päästökompensaatioon. Juuri lentoalan päästökompensaatiosuunnitelmat ovat saaneet tutkijoilta sekä kansalaisjärjestöiltä voimakasta kritiikkiä.

Vaikka koronakriisin myötä laantunut taloudellinen toiminta tulee laskemaan kasvihuonekaasupäästöjä lyhyellä aikavälillä, se ei ole poistanut pitkän aikavälin ilmastokriisiä. Esimerkiksi vuoden 2008 finanssikriisin aikana tehdyt elpymistoimet olivat globaalissa mittakaavassa hyvin hiili-intensiivisiä, eikä samoja virheitä voida toistaa meillä tai muualla. Nyt tehtävät tuki- ja elvytystoimet eivät voi vain johtaa paluuseen totuttuihin toimintamalleihin, vaan niiden täytyy uudistaa yhteiskuntaa siten, että se kykenee vastaamaan paremmin myös tuleviin kriiseihin. Tämä koskee myös lentoliikenteen tukiehtoja.

Julkista rahaa käyttäessä on syytä miettiä, mikä toiminta on sekä korona- että ilmastokriisin kannalta välttämätöntä ja mikä ei. Finnairille asetettavien tukiehtojen ei tule vaarantaa strategisesti tärkeitä kotimaisia ja kansainvälisiä lentoyhteyksiä, mutta niiden tulee sitouttaa yhtiö vähentämään liiketoimintansa bruttopäästöjä entistä tehokkaammin. Esimerkiksi Ranskassa Air Francen

Toimenpideoite TPA 61/2020 vp

tukipakettiin on esitetty ehdoksi kotimaan lentojen karsimista. Onkin kyseenalaista, miksi Suomessa kotimaanlentoja täytyy ylläpitää valtionyhtiön toimesta sellaisilla reittiväleillä, joilla junamatkan pituus on kohtuullinen.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin ilmastoehojen liittämiseksi Finnair Oyj:n tuleviin tukitoimiin siten, että yhtiö sitoutuu entistä tehokkaampiin päästötoimenpiteisiin, jotka vähentävät yhtiön liiketoiminnan bruttopäästöjä vaarantamatta Suomelle välttämättömiä kansallisia ja kansainvälisiä lentoyhteyksiä.

Helsingissä 7.5.2020

Veronika Honkasalo vas